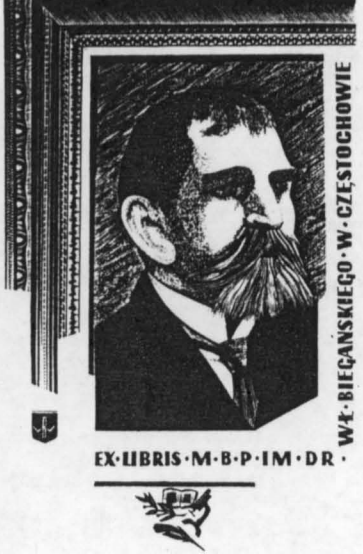

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. W. Biegańskiego
w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

№ 182. Niedziela dnia 6-go Lipca 1913 roku. ROK VIII.

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

Prenumerata wynosi: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów. Zagranicą, za markami pocztowemi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce przed tekstem k. 40, za 2 i 3 kol. po k. 25, za 4 kol. po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 3, za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści natrymowalnej o 50% drożej.

NUMERATE i OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kasy i biura ogłoszeń: w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Filie: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie u p.

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

TOWARZYSTWO AKCYJNE HANDLOWO-PRZEMYSŁOWE

„Ł. J. BORKOWSKI"

WARSZAWA, ulica MAZOWIECKA № 11.

8 ODDZIAŁÓW

w Warszawie, **Częstochowie,** Łodzi, Dąbrowie Górniczej, Radomiu, Lublinie, Białymstoku i Moskwie.

Adres telegraficzny „ELIBOR"

KAPITAŁ ZAKŁADOWY 1,500,000 RUBLI.

ŻELAZO —— BELKI —— BLACHY

Okucia budowlane z białego metalu „ELIBOR"

KOSY — LEMIESZE — ODKŁADNICE — ŁOPATY.

Wszelkie artykuły techniczne i budowlane

Pasy do transmisyi

WĘGIEL —— KOKS —— CEMENT.

Jeneralna reprezentacja i wyłączna sprzedaż na Królestwo Polskie:

STALI AMERYKAŃSKIEJ „Crucible Steel Co." i PILNIKÓW „Czarny Djament" BARNETT Co.

Bandyci Częstochowscy.

Smutną sławę zaczyna posiadać Częstochowa, sławę najmniej właściwą i spodziewaną dla miasta tak ściśle związanego z imieniem Jasnej Góry. Lud nasz oddawna przywykł do łączenia tych dwuch imion w jedno pojęcie świętości najdroższej sercu polaka, czczącego w niej arkę niezliczonych pamiątek świetnej przeszłości narodu i ośrodek naszego ściśle polskiego kultu religijnego.

Modzelewski i Kamiński przed pół rokiem.

Z drugiej strony— od dziecka przywykliśmy do legend o rozbójnikach włoskich, zwanych bandytami. Sam wyraz ten dowodzi zresztą pochodzenia obcego, od włoskiego źródłosłowu. Uczyliśmy się ongi wiersza słynnego w swoim czasie poety—renegata Ryszarda Berwińskiego:

„W Kalabrji żył zbójca odważny,
krwi chciwy..."

Leon Masztalerz, mieszkaniec Częstochowy.

Żyły wreszcie legendy o zbójnikach karpackich, ale tych dzieje miały swe źródło najczęściej w pobudkach natury idealnej.

Nikt natomiast do niedawna nie słyszał o polskich bandytach, rekrutujących się dziś już ze wszystkich najszerzej pojętych warstw narodu, poczynając od analfabetów z ludu a kończąc na utytułowanych przedstawicielach arystokracji.

Jest to smutny kwiat upadku, który wystrzelił na bagnisku naszego życia pozornie niespodziewanie. Przypisują go to tej, to innej pojedyńczej przyczynie, tymczasem jest on wykwitem całego łańcucha niemal niezliczonych przyczyn i powodów większej i mniejszej wagi — wszystkich jednak związanych z naszym upadkiem politycznym.

Tak, oddalonej lecz niewątpliwej przyczyny tych faktów szukać należy w wypadkach XVIII wieku.

Naród pozbawiony również wskutek całego szeregu przyczyn wewnętrznych i zewnętrznych, samodzielnego bytu narodowego; naród o sobie politycznie ani nawet gospodarczo nie decydujący; naród żyjący w jednym kraju, lecz sztucznie podzielonym na różne administracyjne terytorja; naród rozproszony nadto po całej niemal kuli ziemskiej—stanowi sprzeczność sam w sobie, bo sam w sobie nosi zarazę wiecznego niezadowolenia, goryczy i bolu, jednocześnie wyrzutów sumienia narodowego i nieświadomego nieraz pragnienia zemsty na wszystkich i na wszystkiem. Objawy te psychologiczne, dziedziczone przez nas po najbliższych naszych przodkach,—to duch narodu, podobny wyziewom unoszącym się nad bagniskiem, a ziejącym zarazę naokół. To zabójczy jad trupi, owoc pośmiertnych warunków choćby najbardziej dodatnich za jego życia politycznego.

Jednostki, noszące w duszy swej dziedzicznie zaród tej choroby narodów upadłych, stanowią grunt nader podatny do zupełnego znieczulenia moralnego. Takim dość nieraz książki o przygodach Sherloka-Holmesa lub sensacyjnego dramatu w kinematografie, by ich pchnąć do naśladownictwa; wystarczy pierwsza lepsza pobudka: uraza lub głód, brak pracy lub zemsta, ochota do gry lub hulanki. I niema tu granic społecznych ani rodowych: chłop czy ordynat, robotnik czy hrabia idą jedną drogą.

Oto przyczyny i tło, na którem rodzą się wypadki ostatnich czasów; tło, któremu za znakomity podkład posłużyły zdarzenia z lat 1905—6. Czas rewolucyjny sprzyja zawsze zmianie pojęć etycznych, których większość wyrodnieje. Zabójstwo i kradzież przestają być uważane w wielu wypadkach za zbrodnie. Krew tanieje, przyzwyczają się do niej słuch—oko wogóle, cóż dopiero człowiek mający z natury rzeczy podkład moralny niepewny.

Taka jednostka w podobnych warunkach stacza się szybko nadół i nie powstrzyma jej w upadku ani bliskość Jasnej Góry, ani żaden inny wzgląd, z którym liczyćby się wypadało.

Niema roku, bo w dniu 16 sierpnia 1912 w utarczce pod nowym dworcem Herbsko-Kieleckim zginął od kul karabinowych bandlarz obrazów świętych z ul. św. Barbary, człowiek pozornie najspokojniejszy. W tem samem miejscu schwytano renionego sklepikarza z Hutek Brzozowskiego i innych równie spokojnych pozornie ludzi, a w istocie bandytów. W dniu 17 sierpnia ub. r. w słynnej bitwie na Ostatnim Groszu zginęło znów kilku bandytów, a potem schwytano również cały szereg tak zwanych „rewolucjonistów-mścicieli", rekrutujących się niemal z samych właścicieli domów i z ich synów. Niebawem też przed sądem stanęli pozostali z nich jeszcze przy życiu niedobitkowie, mianowicie: Ludwik Bochus, Tomasz Jackowski, Paweł Legut, Kazimierz Wyporski, Franciszek Brzozowski, Jan Kowalski, Antoni Ślęzak, Franciszek Małek,

Szef bandy były aktor prowincjonalny Edward Kamiński.

Franciszek Modzelewski, mieszkaniec Częstochowy.

Franciszek Staniszewski, Kazimierz Legut, Tomasz Gawron, Stanisław Komorski; wreszcie trzy kobiety: Matylda Dębska, Marjanna Staniszewska i Marjanna Dziok.

Teraz w czerwcu, kilkanaście dni temu w słynnych walkach na przystani statków na Wiśle w Warszawie i pod Śniadowem w Łomżyńskiem ujęto innych członków tej samej „grupy".

Trzej z nich, którzy wpadli w ręce policji dopiero po śmierci, bo, widząc, że nie mogą ujść pogoni i że są ciężko ranni, odebrali sobie życie — są to niestety znów ludzie, a raczej młodzieńcy, których nazwiska ściśle są związane z Częstochową.

Są to Edward Kamiński, poprzednio artysta dramatyczny trup prowincjonalnych, później grywający w Piotrkowie i w Częstochowie na scence kinematografu „Kometa" w Alei II Nr. 38.

Ostatnio był on wodzem bandy.

Drugim znanym w Częstochowie bandytą, młodocianym, o którym prasa warszawska pisała, że pracował, jako „piccolo" do gazet w warszawskiej Mieczarni Udziałowej przy rogu Alei Jerozolimskich i Nowego Świata —to rodowity częstochowianin, syn najzacniejszych rodziców Franciszek Modzelewski, który, skończywszy szkółkę elementarną, pierwszą posadę chłopca do posług dostał w kantorze firmy „Gregor i Sp." w ul. Teatralnej nr. 24. Tu będąc, uczęszczał na Kursa handlowe Gregora później W. Nassalskiego, które ukończywszy po zwinięciu firmy Gregora i Sp. i wyjeździe właścicieli, dostał miejsce w biurze budowlanem firmy „Allert i Buhle" w Alei III nr. 53, skąd po niedługim po-

bycie wyjechał do Myszkowa na posadę pomocnika buchaltera w kantorze fabrycznym „Braci Bauerertz" w Mijaczowie. I tu jednak długo nie popasał. Wróciwszy do Częstochowy, dostał się na takąż posadę do biura technicznego p.f. „Młot" przy ul. Dojazd nr. 29, gdzie przez 2 lata do świąt Wielkiejnocy a więc do kwietnia jeszcze bieżącego roku pracował, prawdopodobnie już do wspólki z trzecim zabitym w Łomżyńskiem częstochowianinem, Leonem Masztalerzem, rozsyłając do obywateli listy z pogróżkami i przyjmując w wolnych chwilach udział w operacjach i zamachach bandyckich.

Trzeci wspomniany przez nas wyżej Leon Masztalerz, jakkolwiek pochodzący z rodziny najzacniejszej, był typowym okazem degenerata, wróżącego ten koniec, jaki go spotkał.

Niedawno jeszcze spotykano go nieraz w Alejach na przedwieczornej przechadzce ubranego według ostatniej mody, w żółtych butach, nowiutkim garniturze i szerokiem angielskiem palcie, obrzucającego natarczywem spojrzeniem płeć piękną. Ta podobno, naturalnie z właściwej sfery, nie pozostawała mu dłużną: „piękny Leon" wraz z kilku innymi według ostatniej mody „artystycznie" odzianymi młodzieńcami—cieszył się stałemi względami tłumu spacerujących w Alei bezmyślnie w pogodne popołudnia „panien".

Teraz smutnych tych bohaterów kryminalnej kroniki Częstochowy i Królestwa spotkał tragiczny koniec. Dziś też zamieszczamy fotografje tych zbłąkanych, dając je nie dla sensacji taniej, lecz dla uwidocznienia naszej młodzieży, do czego prowadzi ją lekkomyślność. Jakaż różnica olbrzymia! Na jednej odbitce młodzieńcy o rysach twarzy spokojnych i inteligentnych, dobitnie popierających dane, posiadane o rzeczywistych zdolnościach Modzelewskiego. Na innych—skrzywione w przedśmiertnych drganiach twarze ekspropriatorów i morderców. Zaprawdę różnica olbrzymia. Któżby z niedawnych kolegów i współtowarzyszów zabawy poznał w tych fotografiach trupów—tych przystojnych, obiecujących młodzieńców, których tyle razy widywał na ulicy, na scenie lub tańczących w naszych częstochowskich Stowarzyszeniach! — Oto porównanie i smutny obraz upadku.

Teraz jeszcze oczekiwać należy epilogu dziejów częstochowskiej „grupy rewolucjonistów mścicieli", który rozegrać się ma wkrótce przed warszawskim sądem wojskowo-okręgowym na specjalnej sesji w Częstochowie w poniedziałek 21 lipca, a więc za 2 tygodnie. *Mar. Sad.*

Częstochowa, 5—VII—13.

Zniesienie „ochrany".

Jak zaznaczyliśmy przed kilkoma dniami, zamierzone jest skasowanie wydziałów ochrony.

Ministerjum spraw wewnętrznych rozesłało w tej kwestji do władz lokalnych okólnik, w którym konstatuje, że w kraju nastąpiło uspokojenie, wskutek czego „ochrany", jako instytucje, mające na celu walkę z żywiołami dążącymi do obalenia obecnego ustroju państwowego, nie są już nieodzownie potrzebne i stwierdza, że ministerjum spraw wewnętrznych przyszło do wniosku, iż dla walki z żywiołami występnymi wystarczą na przyszłość miejscowe gubernjalne zarządy żandarmerji. Wobec tego, funkcje „ochran" przelane zostaną na te zarządy.

Przed ostatecznem skasowanie wydziałów „ochrany", te ostatnie będą do pewnego stopnia uzależnione od gubernjalnych zarządów żandarmerji.

W związku ze skasowaniem „ochran" ma nastąpić gruntowna reforma śledczej policji politycznej. Celem tej reformy jest zapobieżenie na przyszłość wszystkim nienormalnym i niepożądanym zjawiskom, jakie zdarzyły się dotychczas w wydziałach „ochrany".

Duch w klasztorze.

W jednym z klasztorów żeńskich w Orenburgu przed kilku tygodniami, po śmierci przełożonej, około jej celi zaczął się zjawiać duch nieboszczki.

Widmo zjawiało się zawsze, ilekroć ktokolwiek chciał zbliżyć się w nocy do celi, zajmowanej kiedyś przez zmarłą.

Nowomianowana przełożona klasztoru postanowiła osobiście przekonać się, czy duch istnieje rzeczywiście: w towarzystwie kilku najodważniejszych zakonnic przełożona udała się w kierunku swej poprzedniczki.

Istotnie, zaledwie zbliżyła się na kilkadziesiąt kroków od celi, pod drzwami ujrzano białe widmo.

Przełożona, z modlitwą na ustach poszła jednak naprzód. Pomimo modłów —widmo nie znikało, lecz zaczęło iść naprzeciwko procesji i wymachiwać rękoma.

Przełożona postanowiła jąć się innego sposobu:

— Jeżeli nie działa na ciebie modlitwa i znak krzyża—toś ty nie duch—gadaj mi więc zaraz kto jesteś!

Widmo padło do nóg przełożonej, gdy zdjęto zeń białe szaty — poznano jedną z mniszek, która robiła z siebie ducha, aby wraz ze swą siostrą w więźbie powoli rzeczy, pozostawione w celi przez zmarłą.

Pokój zmarłej był już prawie pusty, choć, jak opowiadały mniszki, po śmierci przełożonej pozostało sporo srebra, dywanów, sprzętów i różnych zapasów.

A. DĘBICKI
Geometra przysięgły
Teatralna 23 m. 14 parter telef. 602
Wykonywa wszelkie roboty Miernicze

Kafle i roboty zduńskie
L. NIEPRZECKI i S-ka
w Częstochowie,
Teatralna 24, telefon 221.

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.
TEATR „URANJA"
Program od soboty 5 do poniedziałku 7 Lipca 1913 r. (włącznie)
OSTATNI ETAP
Wybitny dramat w 3-ch częśc. odegrany przez znak. artystów włoskich
KRONIKA GAUMONT'A — (ostatnia chwila)
BURZA W KINEMATOGRAFIE — (znakomita komedja)
DWIE SIEROTKI dramat w 1 cz. | Obżarty komar komicz.
NA SCENIE: — WYSTĘPY ANTONIEGO
Kaczorowskiego
ulubionego komika i śpiewaka ze swoim świetnym repertuarem
ANONS. w piątek 11-go Lipca 1913 roku ostatni pożegnalny BENEFIS A. Kaczorowskiego.

II-ga Aleja № 19. Telefon 334.
TEATR PARYSKI Kinematograf
Program od soboty 5 do poniedziałku 7 Lipca 1913 r. (włącznie).
ŻYCIOWE CIOSY Przejmujący dramat w 2 częściach przedstawiający cierpienia i tragiczną śmierć dziecka miłości.
Oduczył swoją żonę (b. kom.)
Wśród wspaniałego balu (balet)
Nad program: **KONIUSZY** (melodr.)
NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego
Szlachta czynszowa Wodewil ze śpiewami w 1 akcie S. N. Kamińskiego.
Anons: We wtorek 8 Lipca nowość **Zwarjowane podwórko** sensac. wodew. grany 50 razy w teatrze „Miniatur"

7 klasowe Gimnazjum Żeńskie
ze wszystkiemi prawami szkół rządowych
M. SŁOWIKOWSKIEJ
w Częstochowie, Teatralna 24.
Przyjmuje zapisy kandydatek do wszystkich 7 kl i przygotowawczej (2 oddz.) codzien. Egzaminy powakacyjne rozpoczną się d. 7/20 sierpnia r. b.
Przy gimnazjum internat.

H. SAKOWSKI
Magazyn i pracownia obuwia w Częstochowie II-ga Aleja № 27.
Magazyn zaopatrzony w gotowe obuwie i kalosze. Fasony najświeższe od najwykwintniejszych do najprostszych.
Obuwie wysortowane o 50% taniej.

Oddział Rolniczy
Braci Skalmierskich
Aleja II Nr. 28 Telefon Nr. 112.
Dostawa narzędzi rolniczych i nawozów sztucznych z pierwszorzędnych źródeł na — dogodnych warunkach. —

17)

POWRÓT.

Z francuskiego.

—

(Ciąg dalszy).

— Moja matka umarła! — zawołała, zrywając z siebie ze zgrozą kwiaty, rękawiczki, bransolety. — Umarła!... powtórzyła głucho, jak morderca na myśl o spełnionej zbrodni, — a ja jestem tutaj!

Powóz, mający ją zawieźć do Opery, zawiózł ją na dworzec kolei. Ze względu na spóźnioną porę, pojechał z nią tylko Jakób. Sam mocno wzruszony nie przerywał łkań biednego dziewczęcia, które jej pierś rozsadzały. W końcu dla rozbudzenia w niej jakiejkolwiek nadziei, rzekł:

— Może matko pani, mocniej tylko zachorowała...

— Tak pan sądzisz!... Czy istotnie tak sądzisz? — zawołała, chwytając się tej iskierki nadziei, jak deski ocalenia. — Oh! mój Boże! — Lecz natychmiast potem, załamując ręce, dodała: — Niech ją tylko przy życiu zastanę, chociażby przez godzinę... minutę. Przecież to niepodobna, żebym jej ujrzeć nie miała!... Jak ten pociąg idzie wolno! chyba nigdy, nigdy nie dojedziemy!

— Jednakże się nie spóźnił, — rzekł Jakób, patrząc na zegarek. — Otóż i stacja.

Jakiś powóz czekał,... powóz pana Loysel. Zobaczywszy Stefana, Regina bez tchu ku niemu pobiegła.

— I cóż?

Ciemność nie pozwoliła jej dostrzedz wyrazu jego twarzy.

— Odwagi, moja biedna przyjaciółko! — rzekł cicho, byłem przy niej... — Nie cierpiała, nie miała nawet czasu spostrzedz twojej nieobecności. Choroba zwolna podkopująca jej zdrowie, zabiła ją w jednej chwili. Nie rób sobie wyrzutów... Nikt nie mógł przewidzieć...

Nie skończył, Regina padła nieprzytomna w ramiona bratersko ją obejmujące. Biedne dziewczę, na chwilę przynajmniej, straciło świadomość niepowetowanej straty, jaką poniosła.

—

VIII.

Sierota doznawała wielu dowodów sympatji, ale przyjmowała je obojętnie; jej rozpacz, powiększona jeszcze dotkliwemi wyrzutami sumienia, przybrała jakiś dziki charakter; do chwili pogrzebu niepodobna jej było oderwać od zimnego ciała, które, niestety! nie ożywiło się na żale, krzyki, zaklęcia i wyrzuty, jakie sobie robiła.

— Byłam złą córką, córką bez serca...

Otworzono testament; oprócz wyrazów najtkliwszej miłości i rad niejasno wypowiedzianych, nic nie zawierał: „Będę zawsze przy tobie, — pisała biedna matka, — nie opuszczę cię ani na chwilę, i jeśli Bóg pozwoli, wesprę macierzyńską radą; zresztą zostawiam cię twemu własnemu rozsądkowi, twoim dobrym skłonnościom i zasadom honoru, wszczepianym od najmłodszych lat w twe serce. Niebo będzie się tobą opiekowało, jeśli pozostaniesz mu wierną. Błogosławię cię moja ukochana córko".

Następnie, w kilku wyrazach, polecała sierotę przyjaźni pani Loysel i wspaniałomyślnej dobroci pani Harris. Pana Wilhelma Loysel robiła opiekunem swej córki, ale naturalnie opieka ta rozciągała się tylko do osoby, gdyż majątku nie było żadnego.

Wszyscy zauważyli, że boleść Reginy, po przeczytaniu testamentu, przybrała odcień łagodniejszy. Z oczu, dotąd błędnych i suchych, popłynął potok łez: spodziewała się jakichś surowych zastrzeżeń i pozagrobowych rozkazów, które była-by z religijną czcią spełniła, szczęśliwa, że, tym przynajmniej sposobem, odpokutuje swe względem zmarłej uchybienia; ale nie, — również jak za życia, tak i po śmierci, ukochana matka okazała się jednako słodką i dobrą; zostawiała jej zupełną swobodę. Regina, przygnieciona ogromem boleści, nie umiała sobie zdać sprawy z doznawanych wzruszeń, czuła jednak, że jakiś ciężar spadł jej z serca.

Jednocześnie zdawało jej się, że więcej, niż kiedykolwiek, czciła i wielbiła swą matkę... Nie pozwoliła nikomu dotknąć się jej zwłok; ubrała ją sama, tak jak codziennie, tylko, że teraz miało to już być na wieki.

Tymczasem w Trembleaux panował pewny niepokój. Pan Loysel zadawał sobie pytanie: do czego obowiązuje go rola opiekuna, której-by dobrowolnie nie był przyjął, ale której obecnie nie śmiał odrzucić.

— Naturalnie, że, po pogrzebie, Regina przyjdzie?... — rzekła Cecylia.

Pani Loysel odpowiedziała półgłębkiem:

— Bezwątpienia, moje dziecię, na dni kilka przynajmniej.

— Była-by to zbyt krótka gościnność. — przerwał Stefan; — dziewczę, w wieku Reginy, nie może mieszkać samo; czyż jej nie zastąpimy rodziny, której nie ma?

Matka zaczęła coś mówić o kłopocie, odpowiedzialności; ale wyraz oburzenia, malujący się na twarzy młodzieńca, nakazał jej milczenie, zakończyła więc oględnie:

— Trzeba najprzód zbadać, co ona zamierza z sobą robić. Nie potrzebuję mówić, że będę się starała być biedaczce użyteczną.

Ale myślała sobie w duszy, że sprowadzić Stefana z Reginą pod jeden dach było to toż samo, co stracić owoc tak długich zabiegów; łamała więc sobie głowę, jak wybrnąć z przykrego położenia, gdy pani Harris przyszła jej z pomocą.

Cała wioska zbudowała się widokiem „Amerykanek z Souvray", na skromnym pogrzebie pani Christen. Nigdy przedtem nie były w kościele, sądzono nawet, że nie są chrześcijankami.

(d. c. n.)

Biskup a żydzi.

Dziwną a nieprawdopodobną wiadomość podały przed kilku dniami pisma żargonowe i polskie judofilskie, a między innemi „Lodzer Tageblatt", „Nowa Gazeta" i „Goniec Zagłębia".

Brzmi ona, jak następuje:

„Dowiadujemy się, że podczas owacyjnego przyjęcia biskupa włocławskiego, Zdzitowieckiego, w Wolborzu miejscowy rabin z dwoma dozorcami na czele delegacji żydowskiej, złożonej z trzydziestu najwybitniejszych obywateli miasta, powitał biskupa chlebem i solą. Przy tej okazji rabin miał przemówić w języku hebrajskim, w którem w gorących słowach odmalował groźne położenie żydów w Polsce. Biskup Zdzitowiecki odpowiedział rabinowi nasamprzód kilku słowami hebrajskiemi, poczem po łacinie podziękował za owację, pobłogosławił delegację żydowską. Następnie przyrzekł jej, że dołoży wszelkich starań, aby wpłynąć na ludność chrześciańską w kierunku pogodzenia jej z ludnością żydowską.

Po procesji w kościele, gdzie zgromadzona była kilkutysięczna modląca się ludność — zwrócił się do niej w płomiennem kazaniu, karcąc ją za niechrześciańskí stosunek do bliźnich żydów i nawołując do upamiętania się, zalecał, aby zaprzestała grzeszyć przeciwko żydow.

Kazanie biskupa uczyniło olbrzymie wrażenie — i od tej chwili ludność chrześcijańska zaczyna powoli cofać się z drogi nienawiści rasowej. Bojkot powoli ustaje — żydzi w Wolborzu czują się nieco lepiej".

Z powodu tych tendencyjnych wiadomości „Dziennik Kujawski" oświadcza, iż upoważniony jest do sprostowania, że J. E. biskup Zdzitowiecki do nikogo nie wypowiedział zdań cytowanych jakoby miał się starać „z całą możebnością, iżby szkodliwa agitacja ustała", nie upominał też chrześcijan, „aby nie grzeszyli brzydkimi czynami przeciw żydom". Opowiadanie to jest od początku do końca zmyślone albo przez „Nową Gazetę", albo przez gazetę „Lodz. Tag." Nr. 134, której słowa „Nowa Gazeta cytuje, jak to sama powiada, a czego sprawdzić nie może.

W powitaniu przez deputacje żydowskie w Wolborzu tyle jest prawdy, że J. E. pozdrowił w języku hebrajskim delegatów i następnie po polsku zachęcał do uczciwej pracy w kraju, który im niegdyś podwoje gościnne otworzył.

Oto jest prawda naga. „Do czego dochodzi bezczelność gazet żydowskich, tendencyjnie przekręcających fakty—byleby tylko ratować zagrożoną sytuację żydów, dowodzi powyżej przytoczona notatka. Nawet powaga dostojnika kościelnego nie powstrzymuje żydów od kłamstw i insynuacji tam gdzie chodzi o sprawę żydowską. „Tonący brzytwy się chwyta" mówi przysłowie.

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

w Częstochowie, Teatralna № 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w

Z Przyrowa.

(List do redakcji).

Szanowny Panie Redaktorze!

Nie lubię wdawać się w polemikę, ale wobec publicznego zarzutu p. Kapuściarka w poczytnym „Gońcu Częstochowskim" z dnia 24 czerwca b. r., jakobym dla własnej obrony użył „niekoniecznie sprawiedliwych argumentów", jestem zmuszony jeszcze raz głos zabrać.

Dowodzenie p. K., że jako nie należący do żadnych komisji, nigdy w szkole niebywam jest wprost śmiesznem, gdyż pisarz gminny czy z komisją, czy z wójtem jest zmuszony być w szkole kilka razy do roku, a choćby i niebywał, to z obowiązku o wszystkich sprawach szkolnych wiedzieć powinien. W kwestji opału i innych radziłbym lepiej nie poruszać, gdyż o wszystkiem tem, co pisałem mogą zaświadczyć liczni miejscowi mieszkańcy.

Twierdzenie, że wydzierżawieniem ogrodum ógł chyba pokryć koszta wybudowania piwnicy, mija się również z prawdą, gdyż koszta te już nieomal rok temu zostały pokryte z rozkładu.

Na zdaniu p. K. nic mi absolutnie nie zależy, pragnę tylko w oczach ogółu, nieznającego miejscowych stosunków, nigdy nie uchodzić za krętacza.

Łączę wyrazy należytego szacunku

St. Chmielewski.

Przyrów 27 czerwca 1913 r.

D-r. Ludwik Zieliński

WARSZAWA, ul. Bracka № 22. Telefon № 53-62.

Wyłączna sprzedaż i fabrykacja ulepszonych ogrzewaczy do pieców „WULKAN" usuwają wilgoć.

Oszczędność na opale 50% ═══ Oszczędność na opale 50%

Wyłączna sprzedaż materjału do krycia dachów i do izolacji

„RUBEROID"

Długoletnia trwałość bez wszelkiej konserwacji gwarantowana Wyłączna sprzedaż i jeneralna reprezentacja ORYGINALNYCH ŁĄCZNIKÓW KUTO-LANYCH do rur marki F. B. i P. A. z kołnierzem (randem) i bez kołnierza (bez randu).

Wyłączna sprzedaż oryginalnego materjału do lutowania „TINOL"

Prospekty i cenniki na żądanie bezpłatnie.

7-mio KLASOWE GIMNAZJUM ŻEŃSKIE

ze wszystkiemi prawami szkół rządowych

HRĄBINY KAPNIST

przyjmuje zapisy do wszystkich 7-iu klas i przygotowawczej (2 oddziałowej), do której przyjmuje się analfabetki. Prośby z dokumentami przyjmuje kancelarja męskiego rządowego gimnazjum codziennie od 10 rano do 2 pop. prócz świąt.

Egzamina 7 (20) sierpnia.

SKLEP WIEJSKI

II-ga Aleja № 33 telef. 430.

Poleca wyborowe masło do potraw śmietankowe i deserowe firmy „BOBIN" transport dwa razy na tydzień — mleko w dużej ilości gwarantowanej dobroci obory ze świadectwem lekarza weterynarji chleb wiejski—ciasta—nawalje, i t. p.

CHRZEŚCIJAŃSKI

pierwszorzędny na Częstochowę i okolice

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

WACŁAWA WESOŁOWSKIEGO

= Róg II-ej Aleji i Teatralnej № 26. =

Zawiadamia że dla młodzieży do I-ej spowiedzi i komunji św. wykonywa zdjęcia po cenach zniżonych.

Telegramy.

Strajk w kopalniach złota i djamentów.

Johannesburg 5. Tłum strajkujących robotników z kopalń złota i djamentów w Johannesburgu (Afryka południowa) napadł na stację kolejową i spalił wagony. Wojsko nie mogło powstrzymać tłumu od zniszczenia. Około północy w mieście zapanowała zupełna anarchja.

Tłum podpalił budynek gazety „Star" (Gwiazda) i drugi wielki gmach. Policja strzelała do tłumu, który usiłował wtargnąć do zarządu górniczych zakładów.

W różnych częściach miasta policja strzela do tłumu. 30 rannych przewieziono do szpitala.

Katastrofa lotnicza.

Johannisthal 5. Dzisiej wieczorem w tutejszym aerodromie na wysokości 20 metrów zderzyły się dwa samoloty, dwupłatowce. Motory zniszczone. Lotnicy Geischer i kapitan Frisel odnieśli ciężkie obrażenia kręgosłupa.— Geischer zmarł.

Pożar nafty.

Baku 5. Od dwuch dni płonie źródło naftowe Mantaszewa. Straty ogromne.

Duma państwowa

Etaty chełmskie.

Petersburg 5. — Na porządku dziennym głosowanie nad przejściem do dyskusji nad poszczególnymi artykułami projektu prawa o etatach chełmskich urzędów gubernialnych i miejskiego zarządu policyjnego w Chełmie.

Postawiono wniosek o przywróceniu nagłości temu projektowi prawa. Na wczorajszem posiedzeniu referent projektu żądał nagłości, lecz nie głosowano nad nią.

Niekrasow w imieniu kadetów występował przeciwko nagłości, czemu sprzeciwia się regulamin.

Podobnież i Czhenkeli, Kerenskij, Efremow, Zamysłowskij i duchowny Budiłowicz bronili nagłości.

Dymsza twierdzi, że ludność Chełmszczyzny wcale nieoczekuje jaknajszybszego urzeczywistnienia chełmskiego projektu.

Duma głosuje naprzód, czy można odstąpić w danym wypadku od regulaminu i 124 głosami przeciwko 73 uchwala to odstępstwo.

Następnie Duma głosuje w sprawie nagłości. Opozycja wychodzi z sali. Okazuje się brak quorum, więc ogłoszono przerwę. Po wznowieniu posiedzenia Duma uchwala nagłość 134 głosami przeciwko 21 (sześciu posłów wstrzymało się od głosowania.) Projekt ustawodawczy w etatach chełmskich urzędów gubernialnych i miejskiego zarządu policyjnego w Chełmie uchwala Duma tą samą większością głosów, która uchwaliła nagłość projektu.

Opozycja wraca do sali posiedzeń. Na porządku dziennym projekt prawa o utworzenie chełmskiej izby skarbowej. Nagłość uchwalono 132 głosami przeciwko 52.

Harusewicz mówi, że projekt ten jest rozwinięciem zasadniczego chełmskiego projektu, wymierzonego przeciwko narodowi polskiemu, więc jest nie do przyjęcia przez polaków. Mówiąc o złożonym przez ministra sprawiedliwości projekcie prawa o utworzeniu sądu okręgowego w Chełmie, mówca oświadcza, że obecnie **i sam rząd uznaje, że większość ludności w Chełmszczyźnie jest katolicka.**

Harusewicz, mówi, że głosowanie czwartej Dumy będzie miało głębokie polityczne znaczenie, gdyż polacy przekonają się, że jeszcze jedna rosyjska reprezentacja narodowa jest nieprzejednana względem polaków.

Projekt uchwalono 129 gł. przeciwko 57.

Następne posiedzenie jutro, w poniedziałek.

Zarząd Telefonów w Częstochowie

ma zaszczyt zawiadomić Szanownych Abonentów, że opłata za II półrocze r.b. winna być wnoszona do Towarzystwa Wzajemnego Kredytu II Aleja 18.

Filja Warszawskiego

Zakładu czyszczenia

A. ELŻANOWSKIEGO Teatralna 31

Przyjmuje czyszczenie szyb, sposobem ulepszonym, sprzątanie mieszkań, froterowanie posadzek, po cenach nader umiarkowanych.

Gwarancja zapewniona. 0746

Wojna.

Na placu boju.

Wiedeń 5. Nadzwyczajny dodatek do gazety „Reichspost" podaje telegram od sofijskiego korespondenta, który donosi o wielkiem bułgarskiem zwycięstwie na Owczem Polu i odwrocie serbów ku Uskübowi (Skopli) i Kumanowu. Bitwa na Owczem Polu trwała 11 godzin, wojska walczyły na przestrzeni 10 kilometrów.

W ciągu 9 godzin obydwie strony walczyły z równem powodzeniem. Zwycięstwo bułgarskie zdecydowała przybyła z północy silna kolumna bułgarska, która natarła na lewe skrzydło serbskie i zagroziła mu odcięciem od reszty wojska serbskiego. Serbowie musieli cofnąć się do Skopli. Wspólnie z serbami walczyli czarnogórcy.

Wiedeń 5. „Neues Wiener Journal" donosi, że generał bułgarski, Iwanow, został wzięty przez serbów do niewoli pod Isztibem.

Sofja 5. Agencja bułgarska donosi, że serbska dywizja tymoska, otoczona przez bułgarów w pobliżu Krivolaka, została przez nich zupełnie rozbita po rozpaczliwej walce.

Wzięto bardzo dużo serbów do niewoli.

Jeńcy wojenni.

Białogród 5. Przywieziono tutaj 1445 żołnierzy i 17 oficerów bułgarskich, wśród nich jest podpułkownik.— Jeńców umieszczono w fortecy białogrodzkiej.

Podczas przemarszu jeńców ludność serbska zachowywała się spokojnie.

KRONIKA.

KALENDARZYK

Dziś Izajasza
Jutro Cyrylla i Metodego Apostołów
Wschód słońca 3-47 — **Zachód słońca** 8-21
Długość dnia 16-34 — Ubyło dnia 11 minut.

Wiadomości Historyczne

1863. Bitwa w Janowie Dowódca Zygmunt Chmieliński

1796 Zgon Naruszewicza

— Ruch pątniczy.

Wczoraj przybyły do Częstochowy na Jasną Górę następujące pielgrzymki:

Z gub. Warszawskiej, z Puszczy Marjańskiej 260 osób i z Gadzinowa 300 osób.

Z Rędzin pod Częstochową — 400 osób.

Z Zasławia w gub. Wołyńskiej 100 osób.

Z Poznańskiego z par. Sambirek — 100 osób.

— Zebranie stolarzy.

Dziś, w niedzielę, 6 b. m., o godz. 3 po południu w Stow. Rzem.-Przemysłowem, I Aleja 9, odbędzie się gospodnie zebranie czeladzi stolarskich.

— Zebranie szewców.

Jutro, w poniedziałek, w Magistracie, o godz. 7-ej wieczorem odbędzie się zebranie czeladzi szewckiej.

— Zebranie Rolnicze.

Zebranie Częstochowskiego Towarzystwa Rolniczego odbędzie się we wtorek dn. 8 lipca—tym razem w nowym lokalu Aleja I nr. 9.

Porządek dzienny zapowiada sprawozdanie z kursów czerwcowych rolniczych i z zebrań C. T. R w Warszawie, które wypowie p. Łącki.

Referat na temat sprzedaży płodów rolnych wypowie p. Chrostowski.

Ponadto omawiane będą szczegóły sprawy dotyczące wystawy wrześniowej w Częstochowie oraz wycieczki rolniczej. Również wnioski i zapytania oraz odpowiedzi. Zarząd prosi, by ze względu na doniosłość spraw omawianych i tym razem członkowie zechcieli stawić się w komplecie, początek o godz. 1 po połud.

— Zjednoczenie cechowych majstrów stolarskich.

Urząd starszych zgromadzenia stolarzy w Częstochowie nadsyła nam, co następuje:

Oceniając poważne stanowisko, zajmowane w sprawach społecznych przez nasz „Goniec Cz.", proszą uprzejmie niżej wymienieni oumieszczenie następującego zawiadomienia.

W ostatnich czasach wśród majstrów cechu stolarskiego, zrodziła się myśl

Zagłoba w Częstochowie.

Raz, pozwolenie mając Jehowy
Stary Zagłoba i Podbipięta
Przyszli z kompanją do Częstochowy,
Na Jasnej Górze, chcąc spędzić święta.
Zagłoba jakoś był nie w humorze
Wciąż Podbipięcie szeptał to w ucho
Że iść stanowczo dalej nie może
Gdyż mu okropnie w gardle jest sucho
„Wiem ci ja dobrze i myślę o tem"
Na to odpowiedź brzmiała Litwina
„Czekaj Waść pójdę"; i w chwile po tem
Wrócił z omszałą butelką wina.
Zagłoba zmrużył swe zdrowe oko
(Tak to zwykł badać on trunek (wszelki)
Spojrzał dokoła, westchnął głęboko
I płyn do gardła przelał z butelki.
„Niechże, Cię wsadzą do mleka w dzieżę
Z kądżeś ten napój wytrzasnął boski?
Spytał, po chwili — Litwin rzekł szczerze
Z firmy: „Karwiński i Zawistowski",
II aleja 23. — Telefon 83.

SEKRET

Jak otrzymać czystą twarz różową, młodzieńczą i ostępująco piękną płeć, znajduje się w codziennem myciu się prawdziwem

mydłem z mleka Liliowego „KONIK"

Bergmanna & Co., Radebeul,

po 50 kop. sztuka.

Dostać można wszędzie.

Żądać tylko w czerwonem opakowaniu.

Główny skład na Państwo Rossyjskie:

Biuro eksportowe przemysłów. St.-Petersburg, Małaja Konieszennaja 10

zrzeszenia się w spółkę mającą na celu handlu meblami pod nazwą Zjednoczenie majstrów cechu stolarskiego". W celu uniknięcia niezdrowej konkurencji szkodliwej — tak dla zrzeszenia —jak i dla nabywców, celem ukrócenia samowoli majstrów nie cechowych oraz celem zmuszenia ich do zapisywania się do cechu urząd starszych Zgromadzenia stolarzy miasta Częstochowy, za pośrednictwem pocztynego „Gońca Cz." podaje listę swych członków, która przedstawia się jak następuje: Jan Błaszczykowski (1 aleja nr. 2), Jan Błaszczykowski (1 aleja nr. 10), Wincenty Sosnowski (Krakowska nr. 38), Adam Kosta (Krakowska nr. 24), Piotr Nabiałek (Ostatni Grosz), Br. Świerzy (Krakowska nr. 15), Stefan Czajkowski (Zawodzie), Franciszek Płecki (Stodolniania 8), Adam Kołakowski (Ogrodowa—2), Wacław Porosiewicz (Dojazd—27), Bolesław Pietrzykowski (św. Stanisława —3), Ignacy Skarzyński (Zielona—2), Jan Pawłowski (Zielona—31), Franciszek Hadber (Aleksandrowska—22), Władysław Grot (Jasnogórska—9), Franciszek Hese (Szkolna—11), Cezar Gajzmer (Szkolna), Stanisław Doraczyński (3 Al. —67), Franciszek Szudrowicz (3 Aleja —71), Józef Krasiński (3 Al.—73), Herman Burchard (Wieluńska), Władysław Skupiński (Wieluńska), Franciszek Seredyński (Rynek Wieluński), Mateusz Bolek (św. Rocha), Antoni Trojanowski (Wieluńska), Władysław Lesik (św. Barbary), Andrzej Michalski (św. Barbary), Władysław Buse (Herby), Juljan Lipiński (Teatralna—17), Adam Bednarczyk (I Al.—9).

Racz przyjąć Szan. Panie Redaktorze itd.

Częstochowa, 5-7-13 r.

Z Wystawy Sztuki.

Wobec zapowiedzianego zamknięcia Wystawy Poniatowskiego, niedziela dzisiejsza jest prawdopodobnie ostatnim z dni świątecznych, w który będziemy mieli możność zwiedzić interesujące salony Wystawy. To też przypominamy, że będą one dziś otwarte o godz. 11 przed południem do zmierzchu.

Słyszeliśmy, że przewodnicy pielgrzymek bawiących w Częstochowie, zamierzają w tych dniach dla podtrzymania ducha uczestników swych kompanji, zwiedzić z nimi zbiorowo wystawę prac, związanych z dziejami naszego bohatera narodowego.

— Teatr w „Ognisku Robotniczem."

Dziś w „Ognisku Robotniczem" Krakowska 13, na rzecz tegoż Stow. odbędzie się przedstawienie amatorskie. Afisz zapowiada dramat 4 aktowy p. t. „Przez gorzałkę". Początek widowiska o godz. 6 wieczorem.

— Wycieczka „Lutni" Rakowskiej.

„Lutnia" w Rakowie urządza dziś dla swych członków wycieczkę z orkiestrą własną na Zieloną Górę. Zabawa, o ile pogoda sprzyjać będzie, zastanie urozmaiconą grą towarzyską i tańcami.

— Zabawa Stow. Rzem. - Przem. w Ostrowach.

Przypominamy, że dziś Stow. Rzem.-Przemysłowe urządza dla swych członków ich rodzin oraz wprowadzonych gości zabawę w lesie Ostrowskim. Wyjazd pociągiem kolei H. K. o godz. 8 i pół rano. Bufet na miejscu. Podczas zabawy przygrywać będzie zespół muzyczny p. Reziera. W razie niepogody zabawa odbędzie się w następną niedzielę.

— Osobiste.

Ks. prefekt Wacław Kneblewski, kapelan schronienia dla paralityków p. w. św. Antoniego przy ul. Wieluńskiej nr. 3 wyjechał na letnie wywczasy do Abbazji.

— Proboszczowskie Ziemianki w Częstochowie.

W niedzielę, o godz. 6 m. 45 rano pociągiem kolei w. .w. przybędzie do Częstochowy zbiorowa wycieczka członkiń Koła ziemianek ze wsi Proboszczów w gub. Płockiej pod kierunkiem przewodniczącej Koła p. Gorczyńskiej.

Ziemianki będą na Jasnej Górze, zwiedzą wzorową zagrodę włościańską, Muzeum Hygieniczne, Półka doświadczalne, Wystawę Poniatowskiego, Golgotę w panoramie i t. p.

— Dziś w Przemyśle i Handlu.

Dziś o godz. 3 po poł. w lokalu własnym Tow. Wzajemnego Kredytu dla Przemysłu i Handlu, Aleja 2 nr. 22 odbędzie się nadzwyczajne zebranie reprezentantów.

— Ze Stow. Kupców Polskich.

Częstochowski oddział Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie organizuje wkrótce zbiorową wycieczkę swych członków na Wystawę Kijowską.

Ta sama instytucja urządza w ciągu tego miesiąca lub najdalej w początku sierpnia majówkę dla swych członków i wprowadzonych gości. Miejscem zabawy będzie okolica Myszkowa.

Przypominamy, że dziś między godz. 5—8 po południu, salony Częstochowskiego Oddziału Stowarzyszenia Kupców Polskich otwarte są dla członków, pragnących w myśl ostatniego wniosku p. Fr. Paciorkowskiego zbierać się w niedzielne popołudnia, dla dyskusji nad najżywotniejszemi dla kupiectwa polskiego sprawami.

— Ulewa.

Wczoraj między godz. 7 a 8 wieczorem przeszła nad Częstochową ulewa, która trwała zaledwie 20 minut.

— Pokaz róż.

Haliuowskie pokazy wiosenne bzów i letnie róż zyskały sobie już od wielu lat sympatję, jednając zarazem swemu plantatorowi p. Wład. Zawadzie uznanie. To też obecny pokaz kilku tysięcy odmian róż wonnych i różnobarwnych ściąga licznych amatorów, którzy korzystając z gościnności gospodarza odnoszą parokrotny pożytek, bo prócz wrażeń estetycznych słuchają wielu pouczających objaśnień. Pokaz trwać ma do 15 b. m.

— Odbiór dzwonów.

Wczoraj o godz. 2 po poł. przy nowowznoszonej świątyni ewangielickiej przy ul. Centralnej wprost Żelaznej, w obecności członków gminy pp. Bernecka, Buhlego, Strauba, Porosa, Reichera, pastora Wojaka i in. odbył się odbior 3-ch dzwonów, odlanych w zakładach firmy Czerniewicza w Pustelniku pod Warszawą. Odbyta przed przyjęciem dzwonów próba wykazała dużą ich zaletę, dowodząc, iż nie ustępują one w niczem najlepszym tego rodzaju dzwonom zagranicznym. Dzwony tymczasem pozostawiono na dole juro zaś wieczorem lub we wtorek będą zawieszone na wieży.

— Poszukiwani przez policję.

Policja częstochowska poszukuje mieszkańca Rawy, Jankla Radzińskiego, mieszkańca Skierniewic Moszka Selmera, Izraela Chusenowicza i Arona Paradoksona, 37 lat.

Z zebrania „Rzemieślnika."

Wczoraj w Stow. Rzem. Przem. (I Aleja 9) odbyło się w drugim terminie ogólne zebranie członków młodocianej kooperatywy żelaznej „Rzemieślnik", którem zamknięto działalność za pierwsze półrocze od chwili założenia spółki. Zagaił posiedzenie prezes Stow. p. W. Kanczewski, poczem na przewodniczącego powołano p. Więcławskiego, który na asesorów zaprosił pp. Cwierzyńskiego i Szczerbińskiego. Pióro trzymał p. Kolwas.

Po odczytaniu przez przewodniczącego sprawozdania z działalności Stow. za ub. półrocze z którego wynika, iż „Rzemieślnik" posiada 141 czł. z udziałowym kapitałem 2626 rb. i przyjęciu go przez aklamację przystąpiono do obmyślenia sposobów zwiększenia kapitałów Stow., celem umożliwienia dalszego rozwoju tegoż Stow.

Po wypowiedzeniu się p.p. Braksatora (proponuje zebranym zwiększenie liczby udziałów), Zochowskiego (radzi zaciągnięcie pożyczek na jaknajmniejszy procent), Dąbrowskiego, Chłądowskiego i innych przechodzi wniosek p. Braksatora.

Śród zebranych poczyna krążyć lista, deklarujących zwiększenie udziałów. Przeto należy przypuszczać, iż w krótkim czasie „Rzemieślnik" zdobędzie do 2000 rb. zasiłku na sprowadzenie towarów, których dziś daje się odczuwać brak.

Posiedzenie zakończono wyborami przez aklamację członka komisji rewizyjnej (na miejsce ks. Mężnickiego) oraz czterech zastępców do Zarządu. Do kom. rewizyjnej powołano p. J. Janowskiego, na zastępców pp. Ciurzyńskiego, Glińskiego, Paroszkiewicza i Jankowskiego.

Na zebraniu obecnych było 34 czł. Posiedzenie trwało 3 godziny.

— Zaliczenia.

W dniu wczorajszym wpłynęły i są do zalokasowania na kolei W.-W. następujące zaliczenia:

Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych bezpośrednich: 216 187

Nr. nr. zaliczeń pośpiesznych krajowych: 4752 4749 4738 4743 4753

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych bezpośrednich — 29381 30240 30243 30441 30461 30587 30603 40662 30678 30679 30747 30704 30773 30778 30779 30803 30824 30850 30857 30867 30877 30976 30998 31063 31080 31133 31135 31136 31138 31143 31154 31169 31187 31192 30607 30682 30693 30762 30862 30903 30980 31002 31226

Nr. nr. zaliczeń zwyczajnych krajowych 6127 7115 7186 7486 7283 7354 7398 7399 7405 7415 7438 7461 7463 7465 7466 7469 7470 7474 7484 7600 7574 7595 5159 6868 7024 7046 7126 7149 7159 7250 7253 7271 7274 7275 7296 7296 7297 7319 7335 7345 7343 7344 7352 7372 7374 7383 7384 7389 7390 7367 7404 7111 7432 7447 7458 7448 7464 7468 7485 7527

— Z serji „Miłe obrazki."

Pisaliśmy przed kilku dniami o operacjach z mlekiem dokonywanych przed niektóremi mleczarniami przez żydów. Obecnie mamy do zanotowania podobny obrazek, którego codziennie jesteśmy świadkami, z tą jedynie różnicą, że dotycze nie mleka, lecz mięsa które z brudnego wozu znosi do jednej z restauracji przy ul. Siedmiu Kamienic niemniej brudny żyd. Czyżby do tego pana restauratora hasło „swój do swego" nie dobiegło? Sądzimy, że jest ono bardziej gromkie od szczęku kieliszków i strzelaniny korków monopolowych.

Ucieczka z aresztu.

Władze częstochowskie otrzymały zawiadomienie—że z Sieradzkiego więzienia poprawczego zbiegł 21-letni Ignacy Stempień, stały mieszkaniec gm. Górno w gub. Kieleckiej przebywający tam od pół roku z wyroku Warszawskiej izby sądowej za zniewolenie. — Stempień zbiegł w ubraniu aresztanckiem.

Przerażające liczby.

Angielski historyk prof. W. L. Swiths obliczył z wielką drobiazgowością ofiary pochłonięte przez Wielką Rewolucję Francuską.

Wielkość tych liczb przejmuje zgroza. Trybunał Rewolucyjny wydał 22352 wyroki śmierci.

Wśród skazanych było:

Kobiet	1461
Zakonnic	350
Księży	1134
Szlachty	2048

Tyle ludzi zginęło z wyroku sądowego, znacznie większą ilość pochłonęły doraźne egzekucje i walki z rojalistami.

W mieście Nantes komisarz Konwentu Carriere zgładził 32,000 osób, w Lionie—31,000. Uśmierzenie katolicko—rojalistycznej Wandei kosztowało 937000 żyć ludzkich.

Swiths oblicza, iż w czasie rewolucji zginęło z jej powodu śmiercią nienaturalną 1,040,972.

Niema wojny, któraby pociągnęła za sobą chociażby połowę tych ofiar.

Poszukują skóry ludzkiej.

Donoszą z Nowego Jorku, że lekarze szpitala w Bufallo wydali odezwę, w której proszą ochotników o oddanie 10,000 kwadratowych cali skóry dla ocalenia popalonych przy eksplozji elewatora zbożowego w Bufallo robotników.

Odezwa zaznacza, że na ten cel wystarczyłaby liczba 200 ochotników. Jeśli nie znajdzie się tylu ochotników, natenczas wielka liczba poranionych ciężko robotników bezwątpienia zginie od strasznych ran.

Jeżeli Państwo macie robactwo to winniście o tem pamiętać że: 0498

TĘPI ROBACTWO

Ale tylko w czerwonych trójkątach z metalowemi rureczkami.

Odpowiedzi od Redakcji.

P. S. Gaw... z fabr. „Warta". Szczegóły dotyczące ogłoszeń, dotyczące ogłoszeń, domagających się ofert, nie dotyczą redakcji ani też administracji ani też administracji naszego „Gońca Częstoch.", przeto nie możemy Panu służyć żadnemi informacjami. A zresztą spraw poruszonych przez Sz. Pana redakcja nasza nie podejmowała się nigdy i nadal pośredniczyć w nich nie ma zamiaru.

P. Adamowi Strzelczykowi z Wieluania.

Za wiersze dziękujemy — nie zamieścimy.

Repertuar Teatru Polskiego w Warszawie.

Niedziela, 6. „Gromiwoja".

OFIARY.

Na najuboższych do oznania redakcji Felicja Urbańska rb. 1.

Na Tow. Opieki nad bezdomnemi dziećmi—Bezimiennie rb. 1.

Na Schronisko św. Antoniego dla paralityków—Bezimiennie rb. 1.

Na biedną wdowę Krauze—Bezimiennie rb. 1.

Dr. Z. Bem

Przyjmuje chorych jak dawniej od 8—9 rano i od 3—5 p. p.

Choroby wewnętrzne weneryczne i dzieci

Aleja III-cia № 53, telefon 579.

DENTYSTA

Roman FILIPOWICZ

CHRZEŚCIJANIN

II-a Aleja № 24 Telefon № 482.

Przyjmuje od 9—1 i od 3—7 po poł.

Jedyny w Częstochowie

LEKARZ DENTYSTA

chrześcijanin

STEFAN BARYLSKI

Aleja II № 43 (Odeon) tel. 511.

Leczenie. Zęby sztuczne. Wyjmowanie bez bólu. Przyjmuje 9—1 i 3—8 p. p.

Przełożona nowo-otworzonej 7-mi klasowej pensyi żeńskiej z kursem gimnazyalnym

W. KARCZEWSKA

w ZAWIERCIU, Nowy-Rynek № 7.

Podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że zapisy do niższej i wyższej przygotowawczej klasy, oraz do kas następnych przyjmować będę w lokalu szkolnym od dnia dzisiejszego i przez cały czas wakacji. Po przebudowie lokalu nastąpi rozpoczęcie lekcji dnia 4-go Września r. b. Przy szkole urządzam pensjonat. Życzący, otrzymać mogą podczas wakacji korepetycje języków klasycznych oraz przedmiotów objętych programem szkolnym. Wszelkich objaśnień udzielać będę codziennie. prócz świąt i niedziel, o d 9 do 2 p. powyższym adresem.

Z poważaniem W. Karczewska

Sprzedam młyn wodny z jedną parą kamieni, Zubrawnik, Jagielnik, Periak, ziemi mórg 44 z prętami. Ce dostępna, gubernia Kielecka, powiat w szczowski, gmina Chrząstów, 10 wio od stacji, Koniecpol Pękowiec, Rom Ciesielski.

Zginął wyżeł biały z ciemno żółtemi łatami. Znalazca raczy zawiadomić Administrację „Gońca".

SZCZĘŚCIE, POMYŚLNOŚĆ, PRZYSZŁOŚĆ.

Pożyteczna dla ogółu propozycja wielkiego człowieka.

Znakomity Indyjski uczony raczył pozostawić do pańskiej dyspozycji swoje cudowne wynalazki. Jeżeli pan życzy wiedzieć—dokładnie o swoim—przyszłem szczęściu miłości i powodzeniu—niech pan nie traci okazji—skorzystać z wiedzy psychologicznego sekretu—który gotów wyjawić panu **Pundit Amar Nath.** Wszystkim, kto tylko do niego napisze—otrzyma jak najdokładniejsze opisanie — przymiotów — niedostatków —wad—ułomności szans w polepszeniu.—Metoda ta wskaże jaką drogą można osiągnąć — pomyślność w szczęściu — powodzeniu—zdrowiu bogactwie i nadzwyczajną siłę względem wszystkich rzeczy i ludzi.

Pundit Amar Nath,
Największy Psycholog
Naszego Stulecia.

Najważniejsze że Ten wielki uczony—pierwszy pragnie odkryć te tajniki i siłę — z których przez niewiadomość człowiek nie korzysta. Z pańskiego charakteru pisma **Pundit Amar Nath**—wyczyta najdokładniej o pańskim położeniu — i nadeśle panu wskazówki— i rady—jak postępować aby skorzystać z ukrytych tajników i być —szczęśliwym—zdrowym i silnym.

Pundit Amar Nath—nie naznacza żadnego wynagrodzenia za swoje rady — pozostawia zupełnie do pańskiego uznania. Pan tylko—jeżeli życzy sobie może przysłać 20 kopiejkową markę pocztową Rosyjską — dla pokrycia pocztowych i biurowych wydatków.

Jeżeli pan troszczy się o swoją przyszłość—to nie przepuści—ani chwili czasu i—natychmiast napisze:

PUNDIT AMAR NATH
LONDON, ENGLAND.
278 Holborn Holl London, W. C. England.

ПУНДИТЪ АМАРЪ НАТЪ
Лондонъ, Англія.
278 Гольборнъ Голь Лондонъ В. С.Англія

List do Anglji opłaca się marką 10 kop.

FIRMA EGZYSTUJE OD 1860 ROKU.

FARBIARNIA i PRALNIA CHEMICZNA
A. HEININGERA

II-ga Aleja № 19, telefon № 5.

Wykonywa farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie a mianowicie: Garderobę damską męską i dziecinną. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwety, pluszowe, pokrycia z mebli i. t. p.

SKLEPY WŁASNE
w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Rykowska 21 tel. 266.

Pierwszorzędna Wyższa Szkoła Kroju i Szycia

M. PIASECKIEJ

Mistrzyni Cechu Warszawskiego i Częstochowskiego

Częstochowa II Aleja № 40

Szkoła wydaje kończącym kurs. świad. Przy szkole pracownia sukien okryć i kostjumów na żądanie formy papierowe kopjowane czyniące zadość najwybredniejszym wymaganiom

Program nauki wysyła się bezpłatnie

Hurtowe Składy Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan

pod firmą „OBRONA"

w Częstochowie, ul. Ogrodowa № 11.

Są najlepszem źródłem zaopatrywania się w towary Kolonjalno spożywcze.
Cena na wszystkie artykuły rynkowa, (najniższa).
Wyłączna sprzedaż cukru z trzech pierwszorzędnych cukrowni
Lublin, Milejów i Nieledew.

Edward Kinderman

Częstochowa, Teatralna 26 dom własny tel 522.

Poleca łóżka żelazne, łóżeczka dziecinne, kolebki, wózki dziecinne, materace druciane i sprężynowe i t. d.

Ceny nizkie. — Za gotówkę i na raty.
Cenniki na żądanie gratis

Okazyjnie
jest zaraz do wynajęcia 4 lub 5 pokojów z wszelkiemi wygodami, II Aleja № 32 od frontu z balkonem Wiadomość u stróża 352

Ulokuję
1500 rubli na I-szy Numer hipoteki., Wiadomość Jasnogórska 42 m. 5.— 358

Meble
własnego wyrobu kredensy, stoły, krzesła, szafy, komody, bieliźniarki, lustra, biurka, otomany, szeslągi, lodownie pokojowe, wózki dziecinne, pudełka podróżne, poleca Gliński I-a Aleja Nr. 12.— 366

Sklep
spożywczy do sprzedania ulica Jasna róg Humbertowskiej Nr. 2 357

Potrzebna
beczka kapusty Krakowska 15 „Kawiarnia" 364

Gramofon
salonowy z 37 płytami i **szkatułkę** samogrającą tanio sprzedam Jasna 2 m. 9 368

Zginęła
książeczka legitymacyjna wydana przez Magistrat m. Częstochowy na imię Moszka Zajden. 348

Letnie Mieszkania
W Pasiekach przy kolei Herby-Kielce wśród lasu ładna miejscowość pociąg przystawać będzie 1 lipca st. st. Wiad. Parczyński II Aleja Nr. 40. 360

Magiel
w dobrym stanie do sprzedania. Ostatni Gross dom własny Wojciech Ortenburger. 349

Sklep
spożywczy za sumę rb. 150 z powodu zmiany interesu tanio sprzedam. Kawia 16 Hamik 365

Sprzedam
plac nie drogo. Wiadomość ulica Tartakowa 31 356

Sprzedam
rower w dobrym stanie z wolnym kołem ul. Stara Nr. 4. 367

Piwiarnia
do sprzedania Teatralna Nr. 62. 346

Maliny
codzień świeże tanio na koszyki i pudy w zakładzie ogrodniczym Heffma na róg Cerkiewnej i Cienmej Tamże **duże mieszkanie** od zaraz tanio do wynajęcia. 350

Różne
mieszkania do wynajęcia ul. Kawia Nr. 16 339

Do sprzedania
Wapno lasowane Wiadomość ulica Warszawska Nr. 55 355

Z powodu
wyjazdu wszystkie rzeczy do sprzedania za bezcen Dojazd 13 Zielińska 353

Sprzedam
sklep spożywczy zaraz Stawowa 12. 354

Posady
od 400—1000 rubli nauczycielkom, nauczycielom Pierwszeństwo posiadającym obce języki, musykę Biuro Jahołkowskiej Warszawa Jerozolimska 82. 0554

Szóstoklasistka
gimnasjum hrabiny Kapnist może udzielać lekcyi od I do IV klas. Wiadomość w Administracji Gońca. 345

Kucharki
gospodynie ekonomi potrzebni na wyjazd zaraz pokój z kuchnią i pokój pojedyńczy do wynajęcia. Wiadomość w kantorze służby w Częstochowie Teatralna № 45 359

Do sprzedania
motor Ursus używany w dobrym stanie siła 2 koni Jasnogórska 26 393

Francuzki
niemki bony pol. poleca biuro Jahołkowskiej Jerozolimska 82 Warszawie. 9555

Kapelmistrz
poszukuje posady oficjalisty również uczy orkiestry wiadomość w Administracji Gońca. —330—

Dom
murowany nowy sprzedam zaraz z powodu wyjazdu Cena przystępna Wiadomość w sklepie pana Bączyńskiego ul. Kietlińska w Noworadomsku —0557—

Od 2-ch
tygodni wyszła z fabryki peltzerów i nie wróciła Władysława Turch lat 19, ktoby wiedział o jej bytności uprasza zbolała matka o wiadomość do domu Pietryki na Ostatnim Groszu 334

PLAC
z budynkami przy ul. Nowej 26-a 17500 łokci zdatny na skład drzewa od października do wydzierżawienia wiadomość Ogrodowa 28 336

3 pokoje
z kuchnią, wygodami i elektrycznem oświetleniem do wynajęcia. Teatralna Nr. 2. 306

Sprzedam
plac Zawodzie Marysia za 400 rub. wiadomość Zielona № 32 m. 11 0344

Fortepian
kryzowy tanio do sprzedania Adres Nowosielska św. Stanisława 7. 333—

Potrzebna
panienka do księgarni, inteligentna i energiczna, pożądane świadectwo lub rekomendacja. — Adres Księgarnia Hubickiej w Zawierciu. 0547

W Malowanej
Woli za Noworadomskiem jest do sprzedania 5 mórg gruntu ornego, na dogodnych warunkach Wiadomość u J. Herszkowicza w Noworadomsku 330—

Były
ośmnastoletni urzędnik sądowy, dymisjonowany na własne żądanie, udziela sumiennie porad prawnych w najzawilszych kwestjach Redaguje wszelkie podania, apelacje, kassacje do Senatu prośby na Najwyższe Imię oraz o wynagrodzenie robotników fabrycznych za wypadki Szkolna 5a m. 12. 328

Pokój
z kuchnią zaraz do wynajęcia Kazimierza № 8. 308

Zginął
paszport wydany przez gminę Łaskarzew pow Garwolińskiego Siedleckiej gub. dla Piotra Górczyńskiego. —329—

Chłopiec
potrzebny do fabryki gilz. Pierwszeństwo obznajmionym z robotą pudełek na maszynach Zgłaszać się do składu Tabacznego, T. Walkowskiego 330—

Dom nowy
narożny składający się 12 mieszkań 2 sklepów i warsztatu rzeźniczego. Wiadomość w Adm. Gońca. —332—

Sprzedam
domy murowane lokator pewny na 10% Zremb Czworak piwiarnie odstąpię zaraz. Wiadomość w Adm. Gońca. 302

Sklep
spożywczo dystrybucyjny sprzedam wiadomość w Administracji Gońca. 304

Sklep
spożywczo dystrybucyjny do sprzedania. Mikołajewska 13 u Zaka. 338

POTRZEBNI
zaraz chłopcy z gubernji Lubelskiej lub Siedleckiej do zakładu elektrotechnicznego Częstochowa 2 Aleja 38. —278—

Sklep
spożywczo- dystrybucyjny sprzedam wiadomość w Adm. Gońca. 304

Z powodu
zmiany interesu do sprzedania 3 krowy mleczne sieczkarnia i inne rzeczy Krakowska 50 —279—

Sklep
spożywczy sprzedam z prawem piwa blizko Jasnej Góry wiadomość w Adm. Gońca. —267—

5 pokoi
z kuchnią zdatne na mieszkanie prywatne biuro fabrykę lub szkółkę do wynajęcia Adres w Administracji Gońca. 0336

2 morgi
pola i dom murowany z gospodarskiemi zabudowaniami sprzedam przystępna cena. Parkitka 26 za św. Rochem. —273—

Rzeźbiarz
w magazynie mebli I Aleja 10 w Częstochowie wykonywa roboty stylowe kościelne galanteryjne i meblowe B. PROBIERZ —290—

Od początku
roku szkolnego stancja dla uczni gimnazjum rządowego z zapewnieniem troskliwej opieki. Ulica Cerkiewna № 5 m. 9. I. Adamczewska. 312

Samochody
Do wynajęcia jednodniowo na godziny oraz na kursa. Wiadomość III Aleja 49. Telefon № 345 234—

Sami sobie!

Ogłoszenia i reklamy są dźwignią handlu, bodźcem do przemysłu, regulatorem cen, a nawet znakomitym czynnikiem uspołecznienia i kultury. Nie jeden, co nigdy zębów nie czyścił, robi to nabywszy pastę z ogłoszenia, inny znów napróżno poszukując lokalu, lub kapitału, znajduje to i owo, drogą anonsu dziennikarskiego. Nie żałujmy, wydatku na ogłoszenia, choćby najdrobniejsze!!!

MLECZARNIA

„SKRZYDLÓW"

ul. Teatralna № 11 róg II Alei

POLECA: — mleko wyborowe, chłodzone na specjalnych aparatach na miarę i w butelkach hermetycznie zamkniętych jak również masło śmietankowe i solone również śmietanę i śmietankę sery różne i t. p.

Kwaśne mleko na miejscu i do domów w naczyniach różnej pojemności. Przy odbiorze większych ilości Ceny zniżone.

POKOST
C. Ch. Szmidta w Rydze
oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
Poleca: Skład Materjałów Aptecznych i Farb
WACŁAWA ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

PAPIER PAKOWY
do nabycia w sklepie F. D. Wilkoszewskiego II-ga Aleja 38, telef. 50 w Częstochowie.

Firma w Częstochowie ul. Żelazna № 7 Telefonu 578.

BETON

Poleca się z robotami i wyrobami betonowemi i żelazo-betonowemi jako to chodniki burty chodnikowe kręgi studzienne, rury kanalizacyjne i t. p.
Po cenach przystępnych.—

Sklep spożywczo-dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość 7 kamienic nr. 11.

Biuro Techniczno-Handlowe
B. Wiśniewski i S-ka
Cerkiewna № 11 telefon № 385.

Poleca ze składu po cenach fabrycznych:
Węże gumowe petersb. fabryki „Treugolnik"
Węże parciane, węże metalowe. Pompy.

0512

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Częstochowa Aleja III-cia dom własny Egz. od r. 1887. Telef. 260

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

WYKONYWA RZEŹBY POMNIKI, ROBOTY BU... WLASNE I KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozajkowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsze.

Gotowa peleryna

tylko 3 rb. 75 kop.

(zarzutka) z kapiszonem, męska lub damska z gładk. sukna-szewiotu, odpowiednia dla każdego na każdą pogodę, lep. gat. **4 rb. 50 kop.** Podać wzrost: średni, wyższy średni lub wysoki. Przes. pocztą za zaliczeniem 75 k., przy zamówieniu 3-ch sztuk i więcej przesyłka nasza. O ile się nie spodoba, zwracamy pieniądze. Oddz. ŁODZ, J. 22, dojskładu **„Łódzki Eksport“.** 0549

Szkoła K. JANUSZAJTISA z dniem 1 lipca r. b. zostanie przeniesioną z pod № 22 przy Alei II pod № 21 przy ulicy Teatralnej. Zapis dzieci na rok przyszły i egzaminy przedwakacyjne już rozpoczęte. Od dnia 1 lipca do końca wakacji w szkole będą udzielane lekcje przygotowawcze zbiorowo i pojedynczo dlajżyczących składać egzaminy lub mających poprawki do klasy wstępnej i do 4 niższych klas wszelkich średnich zakładów naukowych. **Warunki nader przystępne.** 214

KAZIMIERZ OSSOWSKI
INŻYNIER
Obrońca Patentowy
PETERSBURG—Wosniesieńskij Prospekt № 20. BERLIN—Potdsamerstr № 5.

SKŁAD WĘGLA
J. ROGOWSKIEGO
w CZĘSTOCHOWIE, ul. Cerkiewna 8, telefon 148. Posiada na składzie węgiel kamienny, drzewny, kowalski i koks w różnych gatunkach. Ceny przystępne.

PRACOWNIA
sukien i kostjumów damskich
W. KARWOWSKIEJ
ul. Teatralna № 23, m. № 37.
Jest miejsce dla uczennicy

Na 1914 rok
Kalendarze terminowe, terminowe książkowe, i tabliczkowe już są do nabycia w sklepie
J. D. Wilkoszewskiego
II-ga Aleja № 38, tel. 50
w Częstochowie.

Przedsiębiorstwo PRZEWOZOWE
Al. Głuchowski i St. Lesiak
w nadchodzącym sezonie przeprowadzek poleca się Szanownej Publiczności z prędką dokładną na resorowych platformach obsługą.
Teatralna № 11 dom Kasy Pożyczkowej. Telefon № 550.

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szanownych prenumeratorów, o łaskawe wpłacenie **zaległej prenumeraty i odnowienie** na kwartał bieżący. Jednocześnie przypominamy że dla dogodności Sz. prenumeratorów nie mogących w tygodniu niścić prenumeratę i zamiejscowych Administracja (II-ga Aleja № 38 sklep frontowy) otwarta w niedziele i święta od godziny 8—10 rano i od 2 do 5 po południu. **Prenumeratorów zamiejscowych,** uprasza się o nadsyłanie **prenumeraty kwartalnie** zawsze z góry. Prenumeratorom zamiejscowym którzy na wysłany im rachunek w bieżącym miesiącu nie dadzą odpowiedzi i prenumeraty nie nadeślą zmuszeni będziemy **wysyłkę „Gońca“ wstrzymać.**

Pierwszy w Częstochowie Chrześcijański
HURTOWY SKŁAD
Towarów Galanteryjnych i Piśmiennych pod firmą
M. ZARUSKI i S-ka
Ulica Ogrodowa № 11.
Posiada na składzie w wielkim wyborze Koronki, Wstążki, Nici, Bieliznę webową papierową i gumową. Krawaty, Szelki Portmonetki, Pończochy, Skarpetki, Chustki, Szale wełniane i jedwabne, oraz wszelkie materjały piśmienne.

MASZYNKI DO LODÓW
Samowary Spirytusowe
POLECA:
W. STAJEWSKI Aleja II-ga № 33.

SKLEP ŻELAZNY WSPÓŁDZIELCZY
„RZEMIEŚLNIK”
w Częstochowie, ul. Mikołajewska Nr. 1. Telefon Nr. 92.
Poleca Wagi—Wyżymaczki—Maszynki do mięsa patentowane —Narzędzia dla rzemiosł, okucia, drut, gwoździe—śruby—nity—naczynia kuchenne—kłódki hurtowo i detalicznie i t. p. 398

Zakład Stolarski
Wielki wybór mebli gotowych WŁASNEGO WYROBU
SZAFY
KREDENSY
STOŁY
OTOMANY
ŁÓŻKA DĘBOWE
SYPIALNIE
URZĄDZENIA
POKOI STOŁOWYCH
URZĄDZENIA
APTECZNE
SKLEPOWE
PAKOWANIE MEBLI
i t. d. — Ceny przystępne
J. BŁASZCZYKOWSKI
I-sza Aleja № 10.
— w CZĘSTOCHOWIE. —

Proszek desodoryzacyjno-dezynfekcyjny
„Asenizator“

Wobec przypadkowo odkrytego przezemnie pokładu proszku torfowego, desodoryzacyjno-dezynfekcyjnego, nazwanego „Asenizator“, tylko wzorowo urządzena kanalizacja może takowy pod względem hygienicznym zastąpić.

Proszek torfowy nowo-odkryty, moim sposobem przygotowany odwania ciała smrodliwe dezynfekuje i odwietrza z zarazków chorobnych dezodoryzuje mający kolosalną własność pochłaniania gazów jak np. amoniaku pochłania czyli neutralizuje w kilka minut 50% t. j. na wagę połowe tego ile sam waży. Jako bardzo silny, tani produkt desodoryzacyjno-dezynfekcyjny, którego dotychczas w handlu w żadnym kraju nie było, powinien zainteresować Towarzystwo Hygieniczne, ludność miast nieskanalizowanych, zarówno osobne grupy jej np. Zarządy fabryk, zakłady publiczne, szkoły, szpitale, jako też mieszkańców domów prywatnych i zwrócić uwagę jako na ważną część hygjeny publicznej i prywatnej.

Proszek torfowy „Asenizator“ przezemnie odkryty po 1 rb. za pud bez worków z dostawą poleca **Hipolit Rzewuski, poczta i telegraf, Częstochowa ul. św. Stanisława № 7.**

KRAWIEC
Chrześcijańska pracownia
Najlepiej najtaniej wykonywa
PIERWSZORZĘDNY
ZAKŁAD KRAWIECKI
Wincentego Marksa
ul. Ogrodowa № 26.
vis à vis Nowego kościoła św. Rodziny

DO SPRZEDANIA
pod Mstowem 2½ wiorsty od st. kolejowej Do sprzedania folwarczek 13 morg z dworemo 12 pokojach, park i ogród 6½ morgi ziemi ornej 6½, m. miejscowość zdrowa, położenie ładne
Poszukuje dzierżawy 40—50 morg folwarczku.
11 tysięcy rubli do ulokowania zaraz na hypotekę miejską.
Częstochowskie Kaucjonowane
BIURO KOMISOWE
S. BZOWSKI i J. DRESZER
II ga Aleja № 33, telefon № 179.

Wyższa Szkoła Kroju pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszawskiego i laureatki paryskiej akademji nagrodzonej złotym dużym medalem w akademji krawców
H. GNIEWKOWSKIEJ,
oraz pierwszorzędna pracownia ubiorów
Dojazd № 5 I piętro front

Nigrisin farba do włosów zupełnie nieszkodliwa w flaszeczkach próbnych po 40 kop. do nabycia w składzie aptecznym Aleksandra Hoffmana w Starym Rynku Nr. 21. —362—

Fotel pluszem wyściełany, wózek resorowy dla chorego do sprzedania. Wiadomość w składzie aptecznym Aleksandra Hoffmana w Starym Rynku 21. 361

Licówki terakotowe, płytki terakotowe glazurowane oraz na podkładzie kaolinowym
POSADZKI TERAKOTOWE stale na składzie
ZDZISŁAW RYLSKI Częstochowa, Aleja II 20 Telefon 93.

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski. Kierownik Literacki F. J. Galiński.

Druk F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie II-ga Aleja № 38.